

Forfatterinden Johanne Buchardt

Bevaringsværdig mindesten

Johanne Buchardt (13. november 1903-16. juni 1948) var tredje generation på Skive Fattiggård. Det glemte hun aldrig, men hun brød ud af sit miljø og blev i 1940'erne en kendt forfatter, hvis romaner udkom i flere oplag og blev oversat til flere europæiske sprog.

Johanne Elvira Buchardt blev født på Skive Fattiggård i 1903. Her var hendes mormor blevet anbragt efter at være blevet forladt af sin mand, og her boede hendes mor i flere perioder, bl.a. da Johanne blev født.

Hun blev sat i pleje af Skive Fattigudvalg hos skrædder Anton Godsk i Vejby, og skrædderfamilien blev Johannes familie. Især var hun tæt knyttet til datteren Mariane, som hun boede sammen med i flere omgange og som blev hendes faste holdepunkt i hendes korte, men hektiske liv.

Som andre unge på landet kom Johanne ud at tjene som 14-årig. Først som malkepige, men siden arbejdede hun i Århus, Odder og Holstebro i forskellige ufaglærte jobs. Hun vendte tilbage til Salling, hvor hun sammen med sin plejesøster Mariane Godsk slog sig ned Rødding, hvor de levede af at sy for folk.

Mens Johanne Buchardt boede i Rødding, begyndte hun at skrive om aftenen, når dagens arbejde var overstået. Hun debuterede i 1936 i Skive Folkeblad med novellen "En pige går forbi", og i de følgende år fik hun trykt flere noveller.

I 1939 færdiggjorde hun sin første roman, "Født til gråd", der udkom i 1941. Romanen blev et stort gennembrud for den 38-årige forfatterinde. Hun blev lanceret som "den unge fattige syerske fra Rødding", men som det er fremgået, var hun ikke ung (selvom hun altid angav, at hun var født i 1908), og hendes baggrund og erfaringer var bredere end syning og Salling. "Født til gråd" skildrer plejebarnet Lenes barndom og opvækst i et jysk sogn. Romanen rummer mange selvbiografiske træk, men er samtidig en skildring af livet på landet og i byen i de første årtier af 1900-tallet.

Romanen udkom i tre oplag 1941-43, og succesen, der også var økonomisk, gjorde det muligt for Johanne Buchardt at leve af sit forfatterskab. Hun og Marianne Godsk flyttede til Skive, hvor Johanne Buchardt i de følgende seks år fik udgivet yderligere fem romaner (Guds og Menneskers Ager (1942), Der gaar ingen Vej tilbage (1944), Vejen mod Nord (1945), Huset mod Stjernerne (1946) og Vinden og Kirsebærtræerne (1948) – det er næsten en roman om året - foruden en række noveller. "Vejen mod Nord", der er en historisk roman, der foregår i middelalderen, blev nægtet udgivelse af den tyske censur i 1943 og udkom først efter befrielsen i 1945. Flere af romanerne blev som "Født til Graad" oversat til andre sprog – to til norsk og en til hollandsk.

Der var tale om en næsten manisk aktivitet, som blev en stærk belastning for Johanne Buchardt, der blev ramt af flere hårde depressioner. I 1948 tog hun sit eget liv.

"Født til gråd" blev genudgivet i 1957, men derefter blev der stille om Johanne Buchardts forfatterskab. I de seneste årtier, hvor der har været stor interesse for kvindelige forfattere, er hun blevet genopdaget og har i dag en naturlig plads i oversigtsværkerne om nyere dansk litteratur. Efter Johanne Buchardts død samlede venner og læsere ind til en mindesten, der blev opstillet på hendes gravsted på Skive Kirkegård.

Læs mere: Karen Elna Mortensen: Johanne Buchardt – en forfatterstemme fra provinsen. Skivebogen 1992.

Johanne Buchardt på besøg hos sit forlag, Aschehoug, i København først i 1940'erne.

Fra 1941 til 1948 udgav Johanne Buchardt seks romaner på Aschehous Forlag. Romanernes omslag var forsynet med tegninger af nogle af datidens kendteste tegnere: Sikker Hansen, Arne Ungermann og Kirsten Hoffmann.

Forfatterinden

Johanne Buchardt

1903 - 1948